

[Johannes Jensen.]

nødne Prøve, og det er paaviseligt, at Mesteren har forsømt sin Pligt. Men hvem finder den da Anvendelse paa? Den maa altsaa kunne finde Anvendelse enten paa en Mester, hvis Lærling har aflagt Svendep prøve, eller mod hvem der ikke er rejst Erstatningssag, eller ogsaa paa en Mester, der overhovedet ikke har haft Lærlinge, men kun skal til at begynde sin Virksomhed og antage den første Lærling. Hvor kan man dog paa Forhaand vide, at han ikke er i Stand til at give sin Lærling den rigtige Uddannelse? Spørgsmaalet herom skal afgøres af Nævnet, og saa vil man naturligvis henvisse til, at for at Nægtelse kan finde Sted, skal der i det mindste være een Arbejdsgiverrepræsentant, som skal gaa med til Nægtelsen. Det kan lyde meget besnærende, men her maa man ikke glemme, at Lærlingnævnet ikke kan bestaa af Repræsentanter for alle Fag, og det vilde i og for sig være ganske urimeligt, om en Murermester, selv om han er Arbejdsgiver, skulde dømme om, hvorvidt en Malermester kan give sin Lærling den rigtige Uddannelse.

Jeg mener derfor, at Bestemmelserne i den nu gældende Lærlingelov om Erstatningspligt o. s. v. er tilstrækkelige til at sikre, at Mestre, der ikke er i Stand til at give deres Lærlinge en fyldestgørende Uddannelse, heller ikke faar Ret til at fortsætte med Lærlinguddannelse. Selv om der, hvad jeg indrømmer, paa det Omraade, her er Tale om, naturligvis kan være Virksomheder, hvis Mestre ikke gør deres Pligt overfor Lærlingene, saa er der dertil at sige, at de risikerer at komme til at udrede Erstatning i saa Fald. Men som jeg tidligere har bemærket, har vi ikke paa noget Omraade en tilsvarende Erstatningspligt eller en Bestemmelse som den om, at visse Virksomheder er afskaaret fra at udanne Lærlinge, og at Spørgsmaalet herom skal afgøres af Folk, som maaske ikke har Forstand paa den Virksomhed, den paagældende Mester driver.

Jeg vil gerne om hele dette Lærlingspørgsmaal i Almindelighed sige, at den danske Haandværkerstand — og det er den, paa hvis Vegne jeg bedst kan tale, men jeg kunde for den Sags Skyld godt tage Industrien med, selv om jeg ikke har saa meget Kendskab til den som til Haand-

værket — gennem Aarene har bevist, at den har en overordentlig Interesse for at give de unge Mennesker en fyldestgørende og god Uddannelse. Der er i vore Dage — det har der altid været, men er der navnlig nu — en saadan Mængde unge Mennesker i Konfirmationsalderen, der melder sig og søger om Lov til at lære et Haandværk, at den danske Haandværkerstand langtfra har kunnet antage alle dem, der søger om at komme ind i et Haandværk. Det har været umuligt, men man har dog strakt sig saa vidt som muligt, skønt dette at være Læremester langtfra, saaledes som man fra mange Sider tror, er nogen indtægtgivende Virksomhed. Den Mester, som skal give sin Lærling en virkelig god Uddannelse, vil i nogle Tilfælde, nemlig hvis han faar en meget flink og dygtig Lærling, maaske have nogen Fortjeneste ved ham, men han vil i mange Tilfælde faa en Lærling, som giver Tab, og i alt Fald skal der fra hans egen eller hans Medhjælperes Side gøres et dygtigt og samvittighedsfuldt Arbejde for at skaffe den unge Mand en Uddannelse, som han kan bygge sin Fremtid paa. Det er ikke blot rent fagligt, Haandværksmestrene har søgt at dygtiggøre de unge, de har ogsaa søgt at dygtiggøre dem rent teoretisk. De skal ifølge Loven betale for Lærlingenes tekniske Skoleundervisning, men det er ikke blot saaledes, at de har en Pligt til at betale, de giver gennem deres Foreninger og Sammenslutninger store Bidrag til de tekniske Skoler. Den danske Haandværkerstand opretholder i Virkeligheden den tekniske Skoleundervisning. Dermed være ikke sagt, at den betaler alle Omkostningerne ved den, men den tekniske Undervisning er jo dobbeltsidet, den har en faglig og en almindennende Side, og jeg vil indrømme, at det, som den almindennende Undervisning paa de tekniske Skoler koster, udredes ved de Bidrag, som gives dertil af det offentlige, Stat, Amt, Byraad o. s. v. Men den rent teoretisk-faglige Uddannelse bekostes i Virkeligheden af de danske Haandværksmestre, de danske Haandværksforeninger, det vil sige de danske Haandværkere. Og man kan ikke sige, at det er deres egen snævre Interesse, som de ser paa. Saa de blot paa deres egen snævre Interesse, saa vilde de søge at gøre Til-